

Osoko bilkura

Bilbon, 2018ko apirilaren 27an.

Batzar-agiria

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Arkotxa, Aurelia,
Azkarate, Miren,
González de Viñaspre, Roberto,
Kaltzakorta, Jabier,
Oihartzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam eta
Zabaleta, Patxi.

Osa, Erramun,
zegozkion gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Andres Iñigo, Jose Irazu “B. Atxaga”, Patxi Salaberri, Xarles Videgain eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Aurelia Arkotxak ahala Sagrario Alemani (iritsi bitartean); Andres Iñigok ahala Sagrario Alemani; Miren Lourdes Oñederrak ahala Miren

Azkarateri (iritsi bitartean); Jose Irazu “B. Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Jabier Kaltzakortak ahala Andres Urrutiari (iritsi bitartean); Patxi Salaberri ahala Andres Urrutiari; Xarles Videgainek ahala Aurelia Arkotxari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Batzarra, 2018ko apirilaren 27an, ostiralean, egin da Bilbon, egoitzan.

A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririkoen zerrenda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, apirileko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

Aztergaiei ekin aurretik, E. Osa idazkariordeak aditzera eman du 11:00etan bilkura etengo dela eta, Euskaltzaindiaren Mendeurrena dela eta, EiTbren eta Euskaltzaindiaren artean lankidetzaz hitzarmena izenpetuko dela. Ondoren, Osoko bilkurak segida izanen du.

Argibide horiek eman ondoren, Osoko bilkurak aztergaiak jorratzeari ekin dio.

1. Osoko bilkurako (2018-03-22) bilera-agiria onartzea, hala erabakiko balitz

Oharrik ez da jaso. A. Urrutia euskaltzainburuak oharren bat egin nahi den galdetuta, ez du inork halakorik egin. Ondorioz, 2018ko martxoaren hogeita biko bilera-agiria onartu da.

2. Exonomastika: *Munduko herriak eta etniak*. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu

Aurreko Osoko bilkurak irekiriko aldiaren ez da inolako oharrik jaso. Edozein gisaz, E. Osa idazkariordeak gogorarazi du, irizpideak azaldu ondoren, kasu guztietarako proposamena landu zuela batzordeak, eta kasu batean aukerak murriztea eskatu ziola Osoko bilkurari, kontuan izanik lau grafia daudela aukeran eta ez litzatekeela komeniko hainbeste aldaera (*tatarari, tartari, tartar, tartaro*) izatea.

Osoko bilkurak aukeran emanikoen artean azterketa egitea eta proposamen bakarra egitea eskatu dio Exonomastika batzordeari. Ondorioz, gai hau hurrengoan erabakitzeke laga da.

3. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldunduen oharrak (II. 4-7 orrialdeak). Ahala hitzari buruzko proposamen berria aurkeztu

M. Urkia batzorde ahaldunduko idazkariak adierazi du **ahala** hitzari buruzko ohar berri bat bidali duela P. Zabaletak. Martxoko bileran eztabaidatutakoaren bidetik, batzorde ahaldunduak proposamen berria ekarri du, lehenengo adierari “Batez ere Heg. (Batez ere era burutuaren eskuinean)” ezarri, eta bigarrenari “(Batez ere aditzoinaren eskuinean)” jarri. Azken honi dagokionez, eskuinean beharrez ondoren jartzeko proposatu da Osoko bilkuran.

Zuzenketa horiek egin ondoren, proposamena onartu da.

4. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldunduen oharrak (IV). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

Aurreko bileran aurkeztu zen forma onartuen zerrendari inork ez dio oharririk egin. Beraz, behin betiko zerrenda aurkeztu da bileran.

M. Azkaratek *azpiidatzi* formari egindako oharra eta M. L. Oñederrak igorririko ohar berria direla eta, biek ala biek *azpiidatzi* ez, *azpidatzi* behar zuela proposatzen zuten. Datuak aztertu dituzte egitasmoko kideek eta erabilera erabat *azpidatziren* aldekoa dela ikusi dute, baina lehendik arautuak ditu Euskaltzaindiak *azpiindize* eta *antiimperialista*. Ondorioz, sistematikotasunari eusteko proposatu zen -ii-rekin idaztea.

Bileran eztabaidatu ondoren, kontu honek azterketa sakonagoa beharko lukeela ikusi bada ere, oraingoz *azpidatzi* -i- bakarrarekin jasotzea (eta bi sarreretan ematea) onartu da.

5. “Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak” batzorde ahaldundua- ren oharrak (V). Aurkeztu

Zerrenda berria aurkeztu du batzorde ahaldunduko idazkariak, ohargile bakarrak egindako hiru ohar eta egitasmoko kideek emandako erantzun arrazoituak biltzen dituen. Oharrak egiteko epea zabaldu da, maiatzaren 18ra arte.

6. Euskaltzaindiaren Hiztegia. 186. arauak jasotako lexiko arrunteko hainbat hitz berri

Euskaltzaindiak argitara eman berri duen 186. arauak lexiko arruntari dagozkion hainbat forma onartu ditu, eta batzorde ahaldunduko idazkariak azaldu du horietako batzuk ez daudela *Euskaltzaindiaren Hiztegian*, ez dela batzordeen arteko koordinaziorik izan. Osoko bilkurari baimena eskatu dio lantaldeak horiek aztertzeko, eta, hala badagokio, hurrengo bilera batera horiek sartzeko proposamen landua ekartzeko. Ontzat eman da proposamena.

7. Ohorezko euskaltzainak izendatzeko proposamena aurkeztu eta erabaki

A. Urrutia euskaltzainburuak gogorarazi duenez, zerrenda osatu ahal izateko, Zuzendaritzak, lehenik, Osoko bilkuran, euskaltzain osoei eskatu zien beren proposamenak aurkezteko eta Zuzendaritzari helarazteko. Aurreko Osoko bilkuraren agirian jaso zenez, euskaltzain oso batzuek hala egin zuten. Zuzendaritzak eginiko proposamenak aztertu ditu, jarraiko irizpideak erabiliz: urgazle ez direnak (nolabaiteko aitormena jaso ahal izateko) eta adinean aurreratutakoak izatea; lurralde ba-

tekoak baino gehiagokoak; generoa eta salbuespen izan daitezkeenak. Aldi berean, Zuzendaritzak oraingoan aukeratu ez direnen izenak gerorako utzi ditu, zabaldu gabe, behinola horietako batzuk urgazle izendatu daitezkeelako (adinean gazteagoak direlako) edota, Mendeurrenaren ostean, ohorezko euskaltzain izendapenak jaso ditzaketelako. Horrela, jasotako proposamenetatik zerrenda osatu, adostu eta, Euskaltzaindiaren Arautegiaren 39. artikulua dioena betez, aurkeztu du Zuzendaritzak:

1	ADURIZ ZABALA	Jose Antonio	GIPUZKOA
2	ANDRINUA LARIZ	Martzel	BIZKAIA
3	ARTEAGA ANSA	Txaro	GIPUZKOA
4	AZURMENDI AIERBE	Maria Jose	GIPUZKOA
5	AZURZA ARISTEGIETA	Miren Jone	GIPUZKOA
6	DUHAU	Henri	IPAR EUSKAL HERRIA
7	GASTESI ZUBELDIA	Izaskun	NAFARROA
8	MUNIATEGI ELORZA	Abel	BIZKAIA
9	PAGOLA	Manex	IPAR EUSKAL HERRIA
10	REMENTERIA IBARLUZEA	Jose Maria	BIZKAIA
11	SALABERRI URZELAI	Sabin	ARABA
12	SOLABARRIETA ETXABURU	Txomin	BIZKAIA
13	URKIZA TXAKARTEGI	Julen	BIZKAIA
14	URRETABIZKAIA BEJARANO	Arantxa	GIPUZKOA
15	ZABALA BENGOTXEA	Pello	GIPUZKOA
16	ZAMORA	Austin	IPAR EUSKAL HERRIA

Zerrenda aurkeztu ondoren, bere osotasunean onar dadin proposatu du A. Urrutia euskaltzainburuak. Halaxe egitea erabaki da Osoko bilkuran. Ondorioz, Zuzendaritzak aurkezturiko hautagaiak ohorezko euskaltzain izendatu dira. Izendapenen berri aurrerago emanen du Euskaltzaindiak.

M. L. Oñederrak galdetu du zerrenda oso-osorik eskura daitekeen. Erantzun zaio Zuzendaritzak, lehen esan denez, aurkeztu duen proposamenean ez duela inor baztertu eta irizpideekin ondoen ezkontzen direnen izenak jaso dituela beste barik, gerorako utziz urgazle izendapenak jaso ditzaketen izenak -adinean gazteagoak direlako- edo, Mendeurrenaren ostean, ohorezko euskaltzain izendapenak jaso ditzaketanak.

8. Esku artekoak

8.1. Euskaltzaindiaren Mendeurrena dela eta, EiTBren eta Euskaltzaindiaren arteko hitzarmena. Gaur izenpetu den hitzarmenak jasotzen dituen eremuak lau dira:

Euskaltzaindiaren Mendeurrena dela eta, aurreikusitako jardueren sustapena eta publikitatea egitea.

Mendeurrena dela eta, Euskaltzaindiak egingo dituen ekitaldi instituzional, jardunaldi akademiko, ekintza artistiko-kultural eta bestelakoen jarraipena egitea EiTBren komunikabideetan.

Euskaltzaindiaren Mendeurrenari buruzko dokumental luzea eta laburra egitea.

Mendeurrena dela eta, Euskaltzaindiak ekoitzi nahi duen telebista programa atal-duna egitea.

8.2. Aingeru Epaltza euskaltzain urgazleak Sustapen batzordea uzteko eskaria eta Rosa Ramos euskaltzain urgazlea batzordekide izendatzeko proposamena. A. Epaltzak idatzi bat igorri du esanez zailtasunak dituela Sustapen batzordeko bilkuretara joateko eta denbora luzean ez duela joaterik izan. Horrela, batzordea uzteko, beste bati tokia uzteko eta beste batzorderen edo egitasmoren batean (betiere, literaturaren arlokoan) kolaboratzeko prestasuna agertu du.

A. Epaltzaren idazkia jaso ondoren, Sustapen batzordeak apirilaren 20an eginko bilkuran, Zuzendaritzari proposatu zion batzordean R. Ramos euskaltzain urgazlea, orain arte batzordeko aholkulari izan dena, batzordekide izatea. Hartara, Zuzendaritzak bi erabaki hartu ditu: batetik, A. Epaltzaren erabakia aintzat hartzea, eta, bestetik, R. Ramos Sustapen batzordekide izendatzea.

Osoko bilkurak Zuzendaritzaren erabakiak berretsi ditu.

8.3. Bizkaiko eta Gipuzkoako euskaltzain urgazleak izendatzeko prozesua abian jartzea. A. Urrutiak aditzera eman duenez, Zuzendaritzak maiatzeko Osoko bilkuran deialdia egitea aurreikusi du. Nolanahi ere, aldez aurretik, Bizkaiko eta Gipuzkoako euskaltzain osoei bost laguneko zerrenda osatzeko eta Zuzendaritzari igortzeko eskatu die Zuzendaritzak, ondoren zerrenda bateratua osatzen joateko, ahal den neurrian.

Proposamen idatziak maiatzaren 18a bitartean egin daitezzen erabaki da.

8.4. Liburu banaketa. Segidan datozen liburuak banatu dira:

- Jean-Baptiste "Battittu" Coyosek prestatutako *Euskal Elkargoaren sortzea eta euskararen geroa* (Jagon, 17). Sarako azokan aurkeztua eta Euskararen Erakunde Publikoaren laguntzari esker argitaratua.
- Dorota Krajewska, Eneko Zuluaga, Ekaitz Santazilia, Borja Ariztimuño, Oxel Uribe-Etxebarria eta Urtzi Reguerok paraturiko Estebe Materraren *Do(c)trina Chistiana* (1617 & 1623). (Euskararen Lekukoak bilduma, 28). Euskaltzaindiaren eta Euskal Herriko Unibertsitatearen arteko lankidetzari esker argitaratua.
- Egoitz Urrutikoetxearen *La politique linguistique de la Révolution Française en la langue basque* (Iker bilduma, 34). Euskaltzaindiaren, Paue eta Aturri aldeko Unibertsitatearen eta Elkar argitaletxearen arteko lankidetzari esker argitaratua.

8.5. Hurrengo bilkurak. Ondoko hauek aditzera eman dira:

Maiatzaren 25ean, ostiralean, Baionan, Osoko bilkura. Xehetasunak aurrerago emango dira.

Ekainaren 1ean, "Euskara batua eta tokian tokiko erabilera: korapiloak eta erronkak" jardunaldia egingo da Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean. Jardunaldia Euskaltzaindiaren eta Ezkerraberri Fundazioaren arteko lankidetzaren emaitza da. S. Aleman Sustapen batzordearen buruak behin-behineko egitaraua aurkeztu eta banatu du.

9. Azken ordukoak:

Azken ordukorik ez da egon.

Eta beste aztergaiarik ez dela, 12:45 direnean Osoko bilkura bukatutzat eman da.

Euskaltzainburua,
Andres Urrutia

Idazkaria,
Xabier Kintana